

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum sit peccatum mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Super Questionis centesimae decime Articulum secundum.

Articulo secundo eiusdem quaest. 112. collige primo quinque casus, in quibus iactantia est mortale peccatum. Primus, quando iactator de se profert id quod est contra charitatem Dei, ut de re Tyrj dicitur. Secum...

ARTICVLVS II.

Vtrum iactantia sit peccatum mortale.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur qd iactantia sit peccatum mortale. Dicitur enim Prou. 28. Qui se iactat, & dilatat, iurgia concitat: sed concitare iurgia est peccatum mortale. detestatur .n. Deus eos, qui seminant discordias, ut habetur Prou. 6. ergo iactantia est peccatum mortale.

¶ 2 Præter. Omne quod prohibetur in lege Dei, est peccatum mortale: sed super illud Eccle. 6. Non te extollas in cogitatione animæ tuæ, dicit gl. iactantiam, & superbiam prohibet. ergo iactantia est peccatum mortale.

¶ 3 Præter. Iactantia est mendacium quoddam: non est autem mendacium officiosum, uel iocosum, quod patet ex fine mendacij, quia ut Philo. dicit in 4. Ethic. iactator fingit de se maiora existentibus, qnq; nullius gratia, quandoq; gratia gloriæ, uel honoris, quandoque autem gratia argenti, & sic patet, qd neq; est mendacium iocosum, neq; officiosum. Vnde relinquitur, quod d semper sit perniciosum. videtur ergo quod semper sit peccatum mortale.

SED CONTRA est, qd iactantia oritur ex inani gloria, secundum Grego. 31. moralium: sed inanis gloria non semper est peccatum mortale, sed quandoque veniale, quod vitare est valde perfectorum. Dicit enim Greg. qd valde est perfectorum sic ex ostēso opere, authoris gloriam quaerere, ut de illata laude priuata nesciant iexultatione gaudere. ergo iactantia non semper est peccatum mortale.

RESPON. Dicendum, qd sicut supra dictum est, peccatum mortale est, quod charitati cōtrariatur. Dupliciter ergo iactantia considerari potest. Vno modo, secundum se, prout est mendacium quoddam: & sic quandoque est peccatum mortale quandoq; veniale. Mortale quidem, quando aliquis iactanter de se profert, quod est contra gloriam Dei: sicut ex persona regis Tyrj dicitur Ezech. 28. Eleuatum est cor tuum, & dixisti, Deus ego sum. Vel etiam contra charitatem proximi: sicut cum aliquis iactando seipsum, prorum-

A hæc in licera prætermittuntur. In qua etiam prætermittitur, cum quis iactat se de malo, quod non fecit: quoniam iactantia opposita ueritati per excessum plus dicit de bono, non de malo. Nam dicere plus de malo spectat ad ironiam, quæ dicit minus de bono. Eiusdem namque rationis est dicere minus boni, & plus mali; quoniam minus bonum mali rationem habet.

pit in contumelias aliorum, sicut habetur Luc. 18. de Phariseo, qui dicebat. Non sum sicut ceteri hominum, raptores, iniusti, adulteri, uelut etiam hic Publicanus. Quædoque uero est peccatum veniale, quando scilicet aliquis de se talia iactat, quæ neq; sunt contra Deū, neq; contra proximum. Alio modo, potest considerari secundum suam causam, scilicet superbiam, uel appetitū lucri, aut inanis gloriæ. Et sic si procedat ex superbia, uel inani gloria, quæ sit peccatum mortale, etiam in iactantia erit peccatum mortale: alioquin erit peccatum veniale. Sed quandoque aliquis prorumpit in iactantiā propter appetitum lucri: & hoc uidetur iam pertinere ad proximi deceptionem, & damnum. Et ideo talis iactantia magis est peccatum mortale. Vnde & Phil. dicit in 4. Ethic. quod turpior est, qui se iactat causa lucri, quam qui se iactat causa gloriæ, uel honoris. Non tamen semper est peccatum mortale: quia potest esse tale lucrum, ex quo alius non damnificatur.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd ille q iactat se ad hoc, q iurgia concitet, peccat mortaliter: sed qnq; contingit, q iactantia est cā iurgiorum non per se, sed per accidens. Vnde ex hoc iactantia non est peccatum mortale.

AD II. dicendum, qd glo. illa loquitur de iactantia, secundum qd procedit ex superbia prohibita, quæ est peccatum mortale.

AD III. dicendum, qd non semper iactantia importat mendaciū perniciosum, sed solum quando est contra charitatē Dei, aut proximi, aut secundum se, aut secundum suam causam. Quod autem aliquis se iactet quasi ex hoc ipso delectatus, est quoddam vanum, ut Philo. dicit. Vnde reducitur ad mendacium iocosum, nisi forte hoc diuinæ dilectioni præferret, ut propter hoc Dei præcepta contemneret. Sic enim esset contra charitatē Dei, in quo sola mēs nostra debet quiescere, sicut in ultimo fine. Videtur autem ad mendacium officiosum pertinere, cū aliquis ad hoc se iactat, ut gloriā, uel lucrum acquirat, dummodo hoc sit sine damno aliorum: quia hoc iam pertineret ad mendacium perniciosum.

¶ Ad hoc dicitur, qd doctrina præsentis articuli est sufficiens, nec aliquid prætermisit opportunum. Nam quod aliquis iactat se de peccato malo, non est actio ista iactantiæ uitij: sed inanis gloriæ, iuxta illud Psalmi: Quid gloriaris in malitia? Iactantia enim mendacium exigit: quoniam species non est separabilis a suo genere. Inanis autem gloria non requirit mendacium. Similiter, quod iactat se quis cum ueritate medicum, aut confessorem &c. animo nocēdi, aut ex superbia, & huiusmodi, nō est actus iste iactantiæ uitij, sed superbie, aut iniustitiæ, aut sacrilegij, aut luxurizæ, & huiusmodi, iuxta naturam uitij imperantis hanc manifestationem ueri. Quando autem aliquis iactat se de malo, quod non fecit, hic ueræ iactantiæ actus est, habens mendacium perniciosum, pro quanto seipsum infamat. Et quoniam talis iactator accipit malum sub ratione boni, & differt nihil bonum, uel apparet bonum, ut dicitur in 2. Physicor. ideo non ad ironiam, quæ declinationem a bono, sed ad iactantiam, quæ excessum in bono uero, uel apparēti dicit, talis loquutio spectat.

Nec prætermittā est ab authore, sed comprehensa est in secundo casu, in quo iactator profert aliquid contra charitatē proximi. Scripsum enim cum sit, Diliges proximum tuum sicut teipsum, sub charitate proximi præintelligitur charitas sui ipsius.

Li. 4. cap. 7. a med. to. 5.

Li. 4. Ethic. ca. 7. parā a med. to. 5.

